

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньою програмою «Банківська справа»

на тему: «Заощадження домогосподарств як джерело формування
ресурсної бази банків»

Виконавець:

студентка 41К факультету
фінансів та банківської
справи Московчук Т.С.

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Гаркуша Ю.О.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Залучені кошти допомагають банківським установам в проведенні операцій, що ті здійснюють в процесі своєї діяльності. Банки можуть функціонувати переважно від наявної ресурсної бази, а також завдяки змозі залучати додаткові грошові кошти на вигідних умовах, що дає певну оцінку ліквідності банку.

Завдяки депозитам фізичних осіб і формується ресурсна база банків, що формує його ліквідність у банківському секторі. Проблема заощаджень основна у вирішенні завдань щодо формування, розвитку та покращення ресурсної бази банків України.

Мета дослідження. Дослідження та удосконалення теоретичних і методичних основ формування ресурсної бази банків України за допомогою заощаджень населення.

Завдання дослідження:

- описати теоретичні основи формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств ;
- дослідити інформаційно-правові основи формування ресурсної бази банків за допомогою заощаджень домогосподарств ;
- проаналізувати стан формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств в Україні;
- запропонувати сучасні умови залучення заощаджень домогосподарств банками України;
- обґрунтувати зарубіжний досвід формування ресурсної бази банків за допомогою заощаджень домогосподарств;
- з'ясувати проблеми та розробити шляхи удосконалення процесу формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств.

Об'єкт дослідження. Процес формування ресурсної бази банків України за допомогою заощаджень населення.

Предмет дослідження. Теоретико-методологічні основи формування ресурсної бази банків України за допомогою заощаджень населення.

Методи дослідження. Методологічну основу дипломної роботи складають базова економічна теорія та фундаментальна теорія фінансів. У роботі використовували загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: аналогія, аналіз та синтез, індукція і дедукція.

Інформаційна база дослідження. Законодавчі і нормативні акти з питань регулювання банківської діяльності; статистичні дані Національного банку України, Державної служби статистики України; фінансова звітність банків, статистичні звіти міністерств і відомств, інших органів державного управління; монографічні дослідження та наукові публікації з питань формування ресурсного потенціалу банків.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та 1-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінка. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи *«Теоретичні засади формування ресурсної бази банків України на основі заощаджень домогосподарств»* досліджено теоретичні основи формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств та інформаційно-правові основи формування ресурсної бази банків за допомогою заощаджень домогосподарств. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки.

У другому розділі *«Оцінка формування ресурсної бази банків України на основі заощаджень домогосподарств»* проведено аналіз стану формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств в Україні, сучасних умов залучення заощаджень домогосподарств банками України та аналіз формування ресурсної бази банку на прикладі АБ «Укргазбанк».

У третьому розділі *«Шляхи удосконалення процесу формування ресурсної бази банків України на основі заощаджень домогосподарств»* досліджено міжнародний досвід формування ресурсної бази банків за допомогою заощаджень домогосподарств. Дослідивши зарубіжний досвід формування ресурсної бази банків за допомогою заощаджень населення, зроблено наступний висновок.

ВИСНОВКИ

Дослідження та вивчення заощаджень домогосподарств як джерела формування ресурсної бази банків України, аналіз теоретичних засад та оцінка стану формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств, а також розробка напрямків удосконалення процесу формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств, дозволили визначити висновки, що розкривають результати виконання завдань даного дослідження.

Для визначення заощаджень домогосподарств у сфері банківської діяльності виділяють різні поняття: депозити, банківські ресурси, депозитні ресурси. Але за результатами дослідження сформулювалося таке єдине визначення, що відповідає значенню терміну. Заощадження – це грошові кошти населення, що залишаються після поточних витрат та вираховуються із загальних доходів домогосподарства та формуються для майбутнього їх використання.

На формування ресурсної бази банку або ж депозитних ресурсів впливають такі фактори: економічні, політичні, соціальні, технологічні.

Нормативну та законодавчу базу, яка регулює діяльність банків в процесі формування ресурсної бази за допомогою заощаджень домогосподарств, складає:

- Цивільний кодекс України;
- Господарський кодекс України;
- Закон України "Про Національний банк України";
- Закон України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні";

- Закон України "Про банки і банківську діяльність";
- Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";
- Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами;
- Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах.

На макроекономічному рівні основною метою банківських установ та НБУ є збереження стабільності банківської системи і забезпечення стійкого розвитку економіки.

Головною умовою для збільшення довіри до банківської системи, на даний момент, є участь банку у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб.

Заощадження домогосподарств напряму залежні від доходів громадян та зміни макроекономічних показників в країні, які значно впливають на благоустрій народу України.

Заощадження домогосподарств змінюються в залежності від стану політичного та економічного середовища в країні, а також морального становища громадян.

Криза 2014 року призвела до збіднення населення та зниження заощаджень, а виведення значної кількості банків з ринку, до зникнення довіри домогосподарств до банківської системи країни, що стало новим поштовхом до відновлення економіки України.

В Україні низький рівень зацікавленості домогосподарств у збереженні та примноженні своїх заощаджень за рахунок довгострокових депозитів.

Депозитні ресурси АБ «Укргазбанку» постійно зростають за рахунок депозитних вкладів як фізичних осіб, так і юридичних. Значну частину депозитного портфелю складають кошти юридичних осіб.

Майже за увесь досліджуваний період депозитний портфель АБ «Укргазбанк» перевищував кредитний у 2 рази. Банк продовжує збільшувати

депозитний портфель, бо є надійним банком та ефективно розпоряджається ресурсами.

Банківська система України не спроможна ефективно залучати, формувати та розподіляти ресурсну базу порівняно з іншими високорозвиненими країнами. Тому зарубіжний досвід цих країн спроможний підвищити рівень якості депозитного портфелю банків України та ефективно залучати заощадження домогосподарств.

Важливим напрямком діяльності банківської установи є мінімізація ризику зміни процентних ставок. Виникнення такого ризику призводить до зменшення процентної маржі, що, відповідно, негативно впливає на прибутковість.

Чисельність вкладників в комерційних банках України зменшується. Це погіршення пов'язане з рівнем фінансової грамотності населення та розвитком банківської системи України, якій домогосподарства не довіряють власні заощадження.

Чисельність вкладників фізичних осіб в комерційних банках в країнах з низьким та середнім доходом менша ніж в Україні. Це показник того, що домогосподарства цих країн не мають можливості формувати власні заощадження та вказує на низький рівень розвитку банківської системи в країнах з низьким та середнім доходом.

Відсутність достатнього обсягу грошових ресурсів для довгострокового кредитування є головною проблемою фінансового ринку України, без вирішення якої неможливою є повномасштабна модернізація економіки, адже зараз саме комерційні банки спроможні акумулювати необхідні для цього ресурси.

У дослідженні розроблено дев'ять шляхів удосконалення процесу формування ресурсної бази банків на основі заощаджень домогосподарств:

- обов'язкове відновлення довіри домогосподарств до банків;

- постійна підтримка високого рівня сервісу клієнтів, пропозиція нових депозитних продуктів та умов вкладання коштів, щоб утримувати та розширювати існуючу клієнтську базу;

- формування ресурсів з використанням сучасної інформаційної бази та новітніх технологій;

- підлаштовування під головні потреби домогосподарств;

- підвищення фінансової грамотності населення;

- розташування філій банку у місцях, наближених до клієнтів;

- встановлення процентної ставки з компенсацією середнього рівня дохідності в економіці країни;

- автоматизація системи безготівкових розрахунків;

- страхування депозитів.

На сьогоднішній день кращим рішенням для збільшення ресурсної бази банків є страхування депозитів, що забезпечить достойний імідж установи та впевненість клієнтів у безпеці їх вкладів.